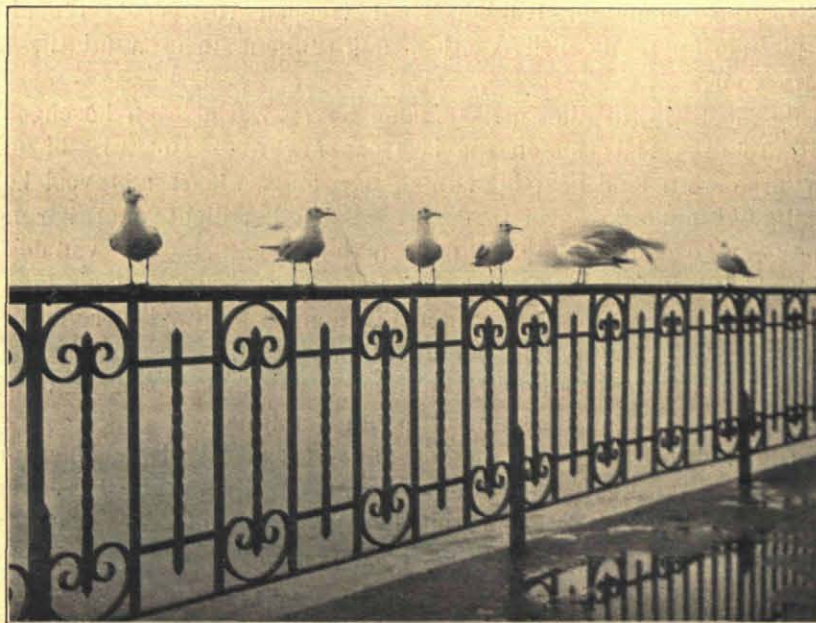

EEN VOGELPRAATJE UIT MONTREUX.

EN winter te Montreux vertoevend hadden wij gelegenheid het vogelleven aldaar een weinig te kunnen bespieden en ik wil hiervan in dit nummer der Levende Natuur een en ander vertellen.

De voornaamste, althans meest opvallende plaats in de vogelwereld hier nemen ongetwijfeld de meeuwen in, die in groote massa de golf van Montreux verlevendigen en in gezelschap van een twaalfstal zwanen een voortdurende bron van genoegen opleveren voor den vogelvriend. De zwanen worden door de gemeente gevoederd in groote houten bakken, welke met een ketting aan de kade zijn vastgelegd. De

Meeuwen aan 't meer.

meeuwen te voeren is den ganschen winter door een amusement voor vreemdeling en inwoner; menig werkman deelt zijn brood met de vogels, en steeds ziet men dames, heeren of kinderen langs de kaden brood werpen of van de hand laten wegpikken, terwijl de vogels in kringen krijschend om hun hoofden vliegen. In het voorjaar, als 't meer hen meer visch verschaft, komen de meeuwen, waaronder nu zeer veel met geheel zwarten kop, niet meer zooveel naar den wal en verdwijnen ten slotte uit de buurt van Montreux om hun nestplaatsen op te zoeken in de moerassige streek aan den overkant waar de Rhône bij Villeneuve in het meer van Genève valt.

Onze meeste vogelwaarnemingen konden we op eigen terrein doen. Dit bestond uit een ruim terras, gelegen twaalf à vijftien meter boven den aan het meer gelegen tuin van ons hotel. Het is een mooie, volkomen windstille, zonnige dag; het meer ligt vlak en in zijn staalblauwen spiegel weerspiegelen de met sneeuw bedekte bergen van Savoye en de Dent du Midi. In de verte liggen groepjes meeuwen op het water, rustig drijvend, als namen ze geen notitie van iets om hen heen. Nauwelijks echter komen we naar buiten op 't terras en heffen een arm omhoog of plotseling komt er beweging in de witte stipjes. Met hun scherpe

oogen hebben de vogels ons onmiddellijk ontdekt en ze weten dat er wat te halen valt. Met druk wieggeklap vliegen ze uit het water op en komen om het hardst naar ons toe te vliegen, en in een oogwenk zijn we omringd door een zwerm slanke witte vogels. Elk stuk brood wordt behendig opgevangen en met schokkende beweging van het geheele lichaam naar binnen geslokt; nu en dan staat een meeuw een oogenblik vlak voor ons te »bidden« met wijdgeopenden bek om dan weer in slanken zwier weg te zeilen. Langzamerhand wordt het een regelmatige cirkel waarin de dieren ons voorbij zweven. Soms pogen zij door gekrijsch elkaar te verschrikken en zoo stukken af te kapen. Daar — plotseling — zonder voor onze oogen of ooren merkbare oorzaak, maakt de geheele vlucht »als één man«, keert en zweeft omlaag naar 't meer toe, — halfweg gekomen, wederom als op commando één gemeenschappelijke tuimelbeweging en daarop scheeren ze allen tegelijk vlak over het water en weer opwaarts, steeds van ons af; dan nogmaals, allen tegelijk rechtsomkeert en met krachtige vleugelslagen komt de gansche zwerm weder naar ons omhoog vliegen, als om strijd wie er 't eerst zal zijn en de cirkelvlucht begint weer.

Wat bezielde die vogels? Waartoe die »bevlieging«? Wie zal 't zeggen. Soms komt er een op de balustrade zitten om zoo snel mogelijk achter elkaar eenige stukken brood naar binnen te schrokken en dan met gevulden krop weg te vliegen. Met slecht weer kwamen ze ons wel eens, op het hek of een tafel zittend, naar buiten roepen of gingen het voor de musschen gestrooide voer weggape n.

Op het terras kregen we, behalve van meeuwen, bezoek van musschen, (natuurlijk!) vinken, geelvinken, merels en vier soorten meezen.

In den tuin onder ons staat een groote slanke ceder, welke bij onze aankomst in October vol fraaie kegels zat. Nu in het voorjaar ziet men nog slechts de kale spillen daarvan, 't resultaat van druk meezenbezoek. Aanvankelijk hadden wij aan touwtjes halve noten en cocosnootstukjes op het terras opgehangen, die, vooral de eersten, trouw door koolmees en blauwkopje werden bezocht. Na Kerstmis echter plaatste ik ons kerstboompje buiten in de hoop, dat dit druk vogelvisite zou ontvangen. En die hoop bleek niet ijdel, wij zagen er heerlijke tafreeltjes. In den boom, die groen bleef tot in Maart hingen twee halve cocosnoten als voederbakjes, en hierin deden we 't volgende voer: fijngesneden stukjes Zwitsersche kaas, noot- en olienootjes en een weinig boter. En of er van gesmuld werd! Dit maal was in

De Koolmees op de Kokosnoot.

hoofdzaak voor de meezen bestemd daar voor andere vogels broodzaad en rotte appels gestrooid werd. Ten bewijze dat de meezen niets tegen ons menu hadden, diene 't volgende: 19 Februari nam ik alle overige voedsel uit den boom weg en liet slechts één bakje vol hangen.

Van 3 tot 4 uur kwamen daarop zitten eten: *elf* maal een koolmees, *drie en veertig* maal een blauwkopmees, *vijf* maal een zwartkop, *vier en negentig* maal een zwarte mees en *acht en twintig* maal een musch, te samen in één uur tijds dus *honderd één en tachtig* bezoekjes! Wat kool- en blauwkopmees betreft, hen kende ik wel, de beide andere soorten noem ik zoo, hoewel niet beslist zeker wetend of ze in de registers van den burgerlijken stand der vogels onder die namen staan ingeschreven. Helaas heb ik mijn »Vogeljaar« van onzen redacteur niet bij me, doch ik geloof, dat ik niet ver mis ben met mijn namen, mijn zwartkopmees is geheel grijsachtig, van onder lichter dan op den rug en draagt slechts een zwart

Lente aan het meer van Genève. De voorste meeuw heeft al een zwarten kop.

fluweelen kalotje. Hij verkondigt zijn aankomst meestal door een glashelder roeping: trā da-da-da (de vier laatste toontjes snel en iets lager dan ping; tegenwoordig roept hij heel hard ping-ping-ping-ping); wanneer hij tegen het stammetje is komen aanhangen of op een tak vlak bij 't bakje; vaak verried het heftig getik op den rand van een steenen zaadschoteltje dat onze kleine vriend er één zaadje zat stuk te timmeren; zijn toilet was steeds keurig in orde, geheel anders dan dat van de zwarte mees. Ik meen dat Thijssse dezen laatste we eens, wat uiterlijk betreft, met den koolmees vergeleek, (altijd verondersteld dat mijn mees de zwarte mees is). Hij is dan veel kleiner, ongeveer als 't zwartkopje, veel grijs aan rug en onderzij, maar evenals de koolmees zwart kopje en kruag, in zijn nek echter een zuiver witte vlek, verder witte wangen en op elke vleugel twee ongelijk lange witte streepjes. Dit diertje zag er bijna altijd uit, alsof hij nat geweest was, of gevochten had, altijd wat slordig; maar het is buitengewoon weinig schuw. Terwijl ik iets in 't boompje ophing kwam hij soms op een der bakjes zitten op nog geen halven meter afstand. Zijn geluidje was veel minder krachtig dan dat van 't keurige zwartkopje, maar beide zijn allerliefste, beweeglijke vogeltjes. Ook

de blauwkopjes of pimpels zijn in 't minst niet schuw en storen zich zeer weinig aan onze nabijheid; vrijwel als regel komen ze van beneden uit den tuin eerst naar den top van ons dennetje vliegen, waar ze een oogenblik tegen aan blijven hangen, met hun grappige uilenkopje links en rechts rondkijkend alvorens van tak tot tak omlaag te wippen, om eindelijk op 't hekje doodbedaard te gaan zitten eten. Maar o wee, als dan een ander 't waagt in de buurt te komen, onmiddellijk gaan de blauwe kopveertjes recht omhoog staan, en de vleugeltjes en 't fraai blauwe staartje worden half uitgespreid. Waagt blauwkopje nummer twee het toch om op den tegenovergestelden rand te gaan zitten onder hetzelfde vertoon van woede, dan wordt het een alleraardigst tafereeltje te zien hoe die twee kleine nijldige peuters, aan den rand achterover hangend, over het den ander niet gegunde voeder, elkaar woedend aankijken, tot één van beiden moet loslaten en de plaat poetsend op een naburig takje kalm zijn beurt gaat zitten afwachten, die meestal gauw komt. Want lang zitten meezen niet stil! Tot mijn spijt mocht 't me niet gelukken, zulk een leuk scènetje te fotografeeren, evenmin als op voldoende wijze een koolmees op 't bakje; die zijn hier 't meest schuw van de vier. Hij komt nooit op den boom als er iemand op het terras is, doch vliegt tot aan het hek omhoog en vlucht dan weer naar den tuin. Alleen als het zeer rustig is komen meerdere exemplaren van alle soorten tegelijk en dan is het een heerlijk gezicht, dat gestoei op en door de takken. Zooals ik aangaf komen er ook musschen op het cocosbakje en dit gaf ons amusante dingen te zien. Onder den boom stond een tafeltje, en wanneer nu, vooral de blauw kopjes wat slordig met hun maal omgingen viel er nog al eens wat naar beneden. Natuurlijk haddende musschen dat spoedig ontdekt en zoo'tra een mees op 't bakje kwam, zaten onmiddellijk een musch met lange gerekten hals omhoog te kijken en te wachten op den afval van de tafel der rijken. Al spoedig fladderde er een omhoog van 't tafeltje om »biddende« te kijken wat er in 't bakje was. — Daarna 't zaakje eens vanaf een tak bezien met begeerig uitgerekten nek en eindelijk — ze zou 't maar wagen, en pardoes sprong ze op 't schommelende, kantelige ding, en — natuurlijk rolde ze er met haar plompe lichaam even gauw weer af, daar de noot slechts aan 2 punten vasthing. Maar al doende leert men, en het is nu een allerdwaast gezicht zulk een, in vergelijking met sierlijke meezen, logge musch op 't bakje te zien zitten smullen, rondkijkend als wou ze zeggen: »heb ik dat nu niet netjes afgekeken?« Ja, meermalen zitten musch en blauwkop samen te schommelen. In dit dierenschouwtooneel

De Pimpel op de kokosnoot.

speelt ook Domme August mee, gelijk een der huisgenooten een merel noemde die ons ook trouw bezoekt. Deze zwartrok had het meezengehoed ook opgemerkt en met zijn scheefgehouden kop menigen nieuwsgierigen blik naar boven geworpen, terwijl hij bezig was met zijn halfrotten appel; gelijk men weet een geliefd kostje. Ook hij ging onder den boom staan kijken, vol afwachting, fladderde, even als die eerste musch, even omhoog en ging daarna zitten op 't kruishout waarin de boom vaststond. Vandaar kon hij juist in 't bakje loeren, welks inhoud hem wel scheen te lokken, althans hij nam een sprongetje, kwam op den rand terecht — maar nooit heeft hij het weer geprobeerd! Hoe vaak hebben we ons geamuseerd met zijn dwaze aanloopje als hij musschen wou weggagen of wanneer hij met een musch samen aan verschillende kanten een reepje vleesch te pakken had. Zijn rotte appel at hij systematisch op; alleen de schil bleef liggen, en was hij met zenuwachtige pikken bezig die geheel schoon te peuteren, dan vloog er wel eens een stukje weg, hetwelk hij dan direct natippelde om het eerst op te eten. En als meneer even weg was, en ik een nieuwe, eveneens halfrotte appel neerlegde, at hij bij zijn terugkomst eerst netjes zijn bordje leeg alvorens aan de nieuwe schotel te beginnen.

't Loopt naar Paschen en onze Kerstboom zal nu wel spoedig gaan verdorren en de vogels krijgen nu andere dingen aan het hoofd dan wintervoer zoeken. Wanneer wij in 't Hollandsche voorjaar weer naar huis terugkeeren, nemen we de herinnering mee aan menig genotvol oogenblik ons door onze gevleugelde vriendjes verschaft!

Montreux.

W. C. DE VOOGT.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

LITERATUUROVERZICHT.

Die Richtung auf zoologischem Gebiete war bisher zu einseitig morphologisch, man hat geradezu vergessen, dass es sich um *lebende* Wesen handelt, mit der sich die Forschung beschäftigte.

DR. SOKOLOWSKY:

»Aus dem Seelenleben höherer Tiere«.

Das Geschöpf in seinen Lebensäusserungen zu betrachten und es an dem Platze zu beobachten, den es in der freien Natur einnimmt—daran dachte kein mensch!

DR. ZACHARIAS: »Das Plankton«.

»The Studio« van Nov. 1910 gaf een geïllustreerd artikel over een der meest beroemde dierenschilders van heden, *Bruno Liljefors* over wiens heerlijke praestaties ik reeds vroeger sprak naar aanleiding van het deeltje 5 van de *Små Konstböcker*, waarin 60 reproducties van zijn schilderijen te vinden zijn. Deze kranige schilder is iets heel apart in het dierenleven-afbeelden; »if he should be mentioned together with any others, it would be names such as Pisanello, Rubens, and his successors Landseer and Troyon. But even among them he takes a place of his own, and can hardly be compared with any, so absolutely original is his choice of subject and his treatment thereof.« Laat ieder dit goed getroffen kenschetsende artikel lezen bij wien het hart en de geest voor natuurleven voelt en werkt; hij zal zóó bekoord worden dat hij voor zijn huis of kamer zeker een goede reproductie van een zijner levensstudies koopt. Trouwens wie kent niet zijn ganzenvluchten, zijn zeearenden, zijn eenden in de eenzame Noordsche landschappen, waarin ze met hun ietwat melancholische gedaanten zoo geheel passen. Het landschap vervult steeds een groote rol bij zijn schilderstukken, en terecht: elk levend wezen is een gevolg van zijn omgeving, harmonieert er mee, smelt er mee samen. Hoe dwaas een levend wezen buiten zijn omgeving is, hoe het met alles vloekt, ziet men terstond in een dierentuin en plantenkas; dat is dan ook de reden waarom die inrichtingen storend werken op het natuurbegrip en gevoel van een vakman en vaak meer stuitends dan mooi's voor hem bevatten.

Dit is ook alweer een reden waarom de photo nooit het schilderstuk zal kunnen *vervangen*. Een photo geeft slechts een punt *scherp* weer en dit punt is natuurlijk het dier zelf met zijn *allernaaste* omgeving, maar nooit kan het ons in een levenscomplex alles voor oogen